

EXPUNERE DE MOTIVE

Actualul cadru legislativ pentru serviciile de comunicare audiovizuală în domeniul radiodifuziunii și în cel al televiziunii este asigurat de Legea audiovizualului nr.48/1992. Acest act normativ a fost apreciat de serviciile de specialitate ale Comisiei Europene ca nefiind în întregime conform legislației comunitare în domeniu, iar adoptarea unei noi legi a devenit o condiție esențială pentru închiderea capitolului 20 de negociere cu Uniunea Europeană (Politici culturale și audiovizual).

Prezentul proiect de Lege a audiovizualului își propune eliminarea discrepanțelor între legislația românească în domeniul audiovizualului și cea a Uniunii Europene, fiind redactat în strictă concordanță cu Directiva Consiliului nr. 89/552/EEC din 3 octombrie 1989 (Directiva "Televiziune fără frontiere").

Proiectul de lege a fost elaborat pe baza următoarelor principii: claritatea regimului juridic aplicabil, transpunerea integrală a acquis-ului comunitar, respectarea angajamentelor internaționale ale României, delimitarea clară a atribuțiilor autorităților implicate, eliminarea reglementărilor excesive (duble sau inadecvate) și a birocrăției, corelarea cu sistemul de drept românesc, în ansamblul său, adoptarea la dezvoltările tehnologice și flexibilitatea reglementărilor.

Față de textul Legii nr.48/1992, noua Lege a audiovizualului aduce elemente noi atât de formă, cât mai ales de fond. În ceea ce privește forma, în cuprinsul noii legi s-a introdus un articol amplu de definiții, incluzând toți termenii și toate conceptele cu caracter de noutate care apar în text. Necesitatea acestui articol a fost determinată de problemele apărute în practică în aplicarea vechii legi, care nu definea termenii cu care opera.

Pe fond, au fost adoptate reguli clare, comune la nivel european, în următoarele domenii în care prevederile vechii legi erau insuficiente sau chiar lipseau:

- a) **limitări ale exclusivității** transmisiei anumitor evenimente considerate de importanță majoră;
- b) **publicitatea și teleshopping-ul**; au fost prevăzute reguli clare de difuzare a spoturilor publicitare în situația întreruperii programelor, a fost interzisă publicitatea la tutun și a fost restricționată publicitatea la medicamente și alcool, a fost stabilit timpul total maxim ce poate fi dedicat publicității;
- c) **protecția minorilor și a ordinii publice**;
- d) **dreptul la replică și rectificarea**;
- e) **protecția jurnaliștilor și confidențialitatea surselor de informare**;
- f) **publicitatea electorală**.

comunicării audiovizuale au fost introduse **prevederi detaliate care limitează concentrarea** mai multor servicii de programe sau mai multor mijloace de transmisie a acestora în mâinile aceleași persoane sau ale unui grup de firme care sunt controlate de aceeași persoană (fizică sau juridică), în scopul protejării pluralismului și a diversității culturale.

Au fost stipulate **obligatii exprese de transparență**, atât în ceea ce privește titularii de licență (nume, sediu, structura acționariatului, structura programelor) cât și autoritățile (consultarea cu persoanele interesate înainte de luarea unei decizii, publicitatea și motivarea deciziilor, crearea unor structuri consultative cu participarea asociațiilor profesionale interesate).

Structura și componența Consiliului Național al Audiovizualului (CNA) sunt similare celor din vechea lege.

Retransmisia canalelor europene este liberă și nu necesită nici o autorizare. Retransmisia canalelor non-europene se poate face numai după obținerea autorizației de retransmitere de la CNA. Această autorizație se eliberează pentru un canal anume, nu pentru un distribuitor anume, și profită oricărui distribuitor de servicii care vrea să retransmită canalul respectiv.

Principală modificare apare în domeniul **autorizării**, atât în ceea ce privește procedura acordării licențelor cât și în ceea ce privește atribuțiile autorităților implicate. Astfel, **CNA este unica autoritate de reglementare în domeniul conținutului programelor**, asigurând aplicarea legii în toate domeniile legate de conținut și fiind împuternicită să adopte legislație secundară în toate aceste domenii. **Autoritatea de reglementare în telecomunicații este autoritatea care reglementează toate aspectele legate de transmisia comunicării audiovizuale și de problemele tehnice.** Au fost prevăzute două licențe distincte: o licență pentru conținut (**licența audiovizuală**, acordată de CNA, care cuprinde obligațiile referitoare la programe) și o licență pentru transmisie (**licența de emisie**, în cazul stațiilor de emisie, respectiv **licența pentru operarea unei rețele de telecomunicații**, conform Legii nr. 74/1996 a telecomunicațiilor, în cazul rețelelor CATV, ambele licențe fiind acordate de autoritatea de reglementare în telecomunicații și conținând obligațiile de natură tehnică).

Motivele acestei separări a atribuțiilor sunt următoarele:

- a) **Eliminarea birocratiei.** În Legea nr.48/1992, procedura autorizării necesita obținerea a nu mai puțin de patru acte distincte – avizul tehnic prealabil de la Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației, licența de emisie de la CNA, autorizația tehnică de funcționare de la Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației și decizia de autorizare de la CNA. Această procedură presupunea recurgerea alternativă a solicitanților la cele două autorități implicate, în final rezultând un act juridic amalgamat, cuprinzând atât dispoziții tehnice, cât și referitoare la conținut, controlul respectării acestora fiind repartizat în mod neclar între instituții. Nu există nici un motiv întemeiat pentru conservarea acestei proceduri greoaie. În practică, s-a ajuns la situația în care o societate care dispune de resurse și experiență exclusiv în domeniul transmisiei – de exemplu, operatorul

pentru un serviciu de programe, pe care nu este capabil să îl realizeze decât la nivelul a 2 ore de știri locale, inserate în interiorul unui serviciu național de programe (așa cum este cazul ProTV). Prin urmare, operatorul stației nu se poate concentra asupra a ceea ce este pregătit să facă (operarea stației) și este nevoit să disimuleze serviciul de transmisie pe care îl oferă unui canal național sub aparența unui așa-zis program propriu.

- b) Asigurarea exploatării eficiente a resurselor naționale limitate.** Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației este, conform legii, singura autoritate abilitată să gestioneze spectrul radioelectric. Frecvențele sunt un bun public și utilizarea acestora se poate face numai în condițiile Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, precum și ale celorlalte reglementări în domeniu. Potrivit proiectului noii legi, asignarea frecvențelor se va realiza în principal prin licitație, în cadrul căreia criteriul taxei anuale de utilizare va constitui criteriul de bază. În acest fel, statul va încasa veniturile ce i se cuvin din concesionarea/închirierea unui bun public limitat, iar frecvențele vor fi utilizate conform celei mai eficiente alocări economice, neajungându-se în situația ca o societate cu insuficiente resurse financiare să ocupe o frecvență fără a o utiliza. Posibilitatea revânzării dreptului de utilizare către un terț, sub supravegherea Ministerului Comunicațiilor și Tehnologiei Informației, precum și scoaterea obligatorie la licitație a dreptului de utilizare a frecvenței la expirarea licenței sunt măsuri menite să consolideze și în timp o eficientă utilizare a spectrului, spre beneficiul utilizatorilor.
- c) Unificarea regimului juridic aplicabil rețelelor de telecomunicații.** Rețelele CATV sunt, potrivit Legii nr. 74/1996 a telecomunicațiilor, rețele de telecomunicații. Majoritatea acestora oferă servicii de telecomunicații, cum ar fi acces la Internet, și după 1 ianuarie 2003, multe dintre ele vor oferi și servicii de telefonie. Procedura autorizării acestora, conform Legii nr. 48/1992, era distinctă de cea a celorlalte rețele de telecomunicații. În lumina noilor dezvoltări tehnologice, această distincție nu se mai justifică. Fenomenul general al convergenței mediilor de transmisie indiferent de conținutul pe care îl vehiculează atrage necesitatea realizării unui regim juridic unic aplicabil tuturor rețelelor. Responsabilitatea aplicării acestui regim revine exclusiv autorității de reglementare în telecomunicații.
- d) Limitarea competenței CNA¹ exclusiv la sfera conținutului.** Atribuțiile și expertiza CNA nu justifică existența unui raport juridic direct între CNA și distribuitorii de servicii, dincolo de obligația acestora de a notifica CNA lista serviciilor de programe pe care le transmit și de a respecta legea. Autorizarea și controlul distribuitorilor de servicii trebuie să se facă de singura autoritate care dispune de competența legală și de expertiza tehnică necesară, anume autoritatea de reglementare în telecomunicații.

telecomunicații) este imputernicită să adopte propria **procedură și criterii de acordare a licențelor**, conform atribuțiilor sale. Această abordare flexibilă permite o adaptare a procedurii la condițiile fiecărui caz în parte, facilitând aplicarea legii. Spre exemplu, pentru un oraș mare este firesc să se scoată la licitație o frecvență de radio FM, în timp ce pentru un oraș mic sau un sat poate fi preferată procedura încredințării directe. Tot astfel, pentru acordarea unei licențe audiovizuale unui post de radio național este normal să se impună condiția deținerii unei licențe de emisie, pe când pentru un post de radio local stația poate fi închiriată de la un terț deținător de licență de emisie.

Proiectul conține și prevederi specifice cu caracter de sancțiune pentru anumite fapte, care au fost prevăzute ca abateri de natură administrativă sau contravențională.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, pe care îl supunem Parlamentului, spre adoptare.

PRIM-MINISTRU
Adrian Năstase